

Lacka gitarren själv Del 1

TEXT OCH FOTO: JIM LUNDBERG

Repor i lacken? Trött på "Roadworn-looken"? Då är det dags för en ny lack på gitarren.

PRECIS SOM EN NYVAXAD bil går lite fortare så låter en omlackerad gitarr lite bättre. I alla fall kan det kännas så. Men innan man sätter igång med att slipa ner sin ögonsten bör man tänka på ett par saker.

Värdeminskning. Att lackera om en märkesgitarr leder i de flesta fall till någon form av värdeminskning. Tänk på alla besvikna människor på tv-programmet Antikrundan som får höra att de halverat värdet på sin gamla byrå genom att lackera om den. Originallacken smälter högst även om den är lite slitna.

Arbetsinsatsen. Att lackera om en gitarr så att resultatet ser proffsigt ut kräver en del arbete. Den ska demonteras, slipas, porfyllas, slipas igen och så vidare. Men om dessa saker inte skrämmer dig så kör vi igång!

Vår försökskanin är en Fender Stratocaster från sent 70-tal som ursprungligen varit naturell (endast klarlackad), men som blivit omlackerad i en blå kulör någon gång under 80-talet. Den blå färgen ville aldrig riktigt hårdna och dessutom ville ägaren (jag) fasa av den så att den fick en mer ergonomisk form som Stratocastern hade på 50- och 60-talet. I nummer 5 av FUZZ kunde vi läsa att gitarrdelar.se har tagit fram cellulosa-färger i Fenders originalkulörer och dessutom på sprejburk om man nu inte har en lackspruta till hands. Cellulosalack var den typ av lack som man använde på gitarrer förr i tiden. Finsmakare påstår att den relativt tunna och hårda cellulosalacken ger en finare klang i gitarren till skillnad mot plastlackerna som man började använda i slutet av 60-talet. Plastlack skall dessutom stänga in ljudet i träet. Hur det ligger till med den saken får var och en avgöra, men bara känslan av att ha samma typ av lack som på de gamla klassikerna kan räcka för många.

Vi tog kontakt med Peter Jansson på gitarrdelar.se för att få lite tips och råd om gitarrlackering. Kulören bestämdes till "Vintage White" vilket ger en Hendrix/Blackmore-känsla av högsta rang på denna typ av gitarr. Peters rekommendation för bästa resultat var att lägga en slipgrund i botten och sedan avsluta med en klarlack. Vi valde dock den enklare varianten med enbart basfärgen direkt på träet och utan klarlack på slutet, ungefär som Fenders Thin-Skin-serie.

Först måste gitarren tas isär. Här bör man först mäta upp en del saker innan den ligger i smulor på arbetsbänken. Om halsen går att skruva bort ska man mäta in halsvinkeln först. Lägg en lång linjal på kroppens över- eller undersida och mät avståndet mellan linjalen och halsen vid huvudet. Det är trist om gitarren blir

svårspelad efter lackeringen – särskilt om den var en riktig "darling" innan. Ta även lite bilder på kabeldragning och liknande innan tången kommer fram. Minnet är ju bra, men ack så kort.

Sedan ska den gamla färgen tas bort. Här finns massor av metoder att ta till. Varmluftspistol, färgborttagnings-

Bild 1: Mät in halsvinkel och andra inställningar innan du tar isär gitarren.

Bild 2: Nä – tänk inte ens tanken! Kör aldrig en slipmaskin mot ett hörn – den lilla kontaktytan gör att den slipar ner på lack och hörn på nolltid. Använd den bara på plana ytor.

Bild 3: Slipa bort den sista lackhinnan för hand. Använd en kork- eller gummikloss. Nu tar man även till ett finare slippapper på 320 – 400.

Bild 4: Trots mjuka slipklossar bör man bara använda handen på hörn och kanter.

Bild 5: Det är svårt att se repor och ojämnheter på en matt träyta, men med handen kan man känna minsta fel på ytan.

medel, skrapning och slipning. Fördelen med slipning är att den är skonsam. Varmluft kan skada limfogar och liknande i kroppen. Färgborttagningsmedel kan dels stänka på andra delar, men kan även sugas in i träet och ställa till det. Vi valde att slipa bort den gamla färgen och använde då en ”Slipmus” vilken har en oscillerande rörelse på slippapperet. Lämplig kornstorlek på papperet kan vara 80 till 120 när man skall ta bort gammal färg. Men om det nu är bekvämt att låta en maskin göra jobbet så gäller det att vara försiktig. Till skillnad mot en bil är underlaget på en gitarr mjukare än lacken. På en motorhuv slipar man bara på tills metallen kommit fram helt, men på en trädetalj är det annorlunda – så fort du slipat genom lacken har du börjat forma om gitarren. Använd slipmaskinen med förstånd och sluta direkt när man börjar se träet genom lackskiktet. Kör aldrig med slipmaskinen mot ett hörn. Den kommer att slipa igenom lacken på nolltid och fasar av ett hörn innan du fattat vad som hänt. Efter slipmaskinen tar man en slipkloss av kork eller hårdgummi och handslipar bort resten av lacken. Lämpligt slippapper är 180 – 240 i kornstorlek. Fast även om kork eller gummi är relativt mjukt bör man enbart använda handen när man tar bort den sista lacken på hörn och kanter. Det är jättelätt att slipa för djupt så att det uppstår plana fläckar, och dessa fläckar är svåra att se på en mattslipad träyta. Som tur är finns det ett utmärkt verktyg som billackerare använder – handen. Nervcellerna i fingrarna är så känsliga att de kan känna ojämnheter på några hundradels millimeter. Damma av allt slipdamm från gitarrkroppen och stryk den sen med handen i alla riktningar. Man kan säga så här: om du kan känna en ojämnhet med fingrarna så syns den definitivt när lacken är på plats.

Då var den gamla lacken borta. I nästa artikel lägger vi på den nya. ■